

Rolnummer: 22-002474-24
Parketnummer: 09-263638-20

Gerechtshof Den Haag
meervoudige kamer voor strafzaken

Proces-verbaal

van de op 16 oktober 2025 in het openbaar gehouden
terechtzitting van dit gerechtshof.

Tegenwoordig zijn:

mr. G. Knobbout,	voorzitter,
mr. K. Versteeg en	
mr. M.E.L. Hendriks,	leden, en
mr. E. Savans,	griffier.

Voorts is aanwezig mr. F.P. Holthuis, advocaat-generaal.

De voorzitter doet de zaak tegen na te noemen verdachte
uitroepen.

De voorzitter stelt de identiteit van de ter
terechtzitting aanwezige verdachte vast op de wijze,
bedoeld in artikel 27a, eerste lid, eerste volzin, van
het Wetboek van Strafvordering.

De verdachte, ter terechtzitting aanwezig, antwoordt op
de vragen van de voorzitter te zijn genaamd:

Willem Christiaan ENGEL,

geboren op [REDACTED]
wonende te [REDACTED].

Als raadsman van de verdachte is ter terechtzitting
aanwezig mr. M.P.K. Ruperti, advocaat te Apeldoorn.

Alle verklaringen zijn zakelijk weergegeven, tenzij
anders vermeld.

De voorzitter vermaant de verdachte oplettend te zijn op
hetgeen hij zal horen en wijst erop dat hij niet tot
antwoorden verplicht is.

De advocaat-generaal draagt de zaak voor.

De advocaat-generaal wordt onmiddellijk na het voordragen van de zaak in de gelegenheid gesteld zijn bezwaren tegen het vonnis op te geven.

De advocaat-generaal voert aan dat zijns inziens een bewezenverklaring dient te volgen voor de twee tenlastegelegde feiten. Voorts deelt hij mee dat hij zich niet kan verenigen met de strafmaat.

De voorzitter deelt mede dat de zaak vandaag niet inhoudelijk zal worden behandeld, maar dat het om een regiezitting gaat. De inhoudelijke behandeling van de zaak zal plaatsvinden op een nog nader te bepalen datum.

De voorzitter deelt voorts mede dat de verdediging schriftelijk onderzoekswensen heeft ingediend. De advocaat-generaal heeft hierop een schriftelijke reactie gegeven.

Daartoe in de gelegenheid gesteld, voert de raadsman het woord:

Mijn cliënt zal zijn eigen verdediging voeren. Ik sta hier als vertegenwoordigend adviseur en om het proces goed te laten verlopen. Mijn cliënt gaat zijn onderzoekswensen nader beargumenteren. Ik wil wel een opmerking maken: ik heb gelezen in de reactie van de advocaat-generaal dat het noodzaakscriterium van toepassing zou zijn. De verdediging is het hier niet mee eens. Het Openbaar Ministerie is in appel gegaan. De verdediging kan geen schriftuur indienen. Vanuit het gerechtshof werd eerder de vraag gesteld of wij nog onderzoekswensen hebben. Hierop heb ik in augustus jl. bevestigend geantwoord. Vervolgens volgde de oproeping voor de regiezitting. Op 4 oktober 2025 heb ik de onderzoekswensen van cliënt toegestuurd. Gelet op de termijn zijn deze onderzoekswensen tijdig ingediend en is het verdedigingscriterium van toepassing.

De voorzitter deelt mede dat het hof bij de beslissing op de onderzoekswensen zal bepalen welk criterium van toepassing is en dat het verdedigingsbelang enkel kan zien op de getuigenverzoeken.

Daartoe in de gelegenheid gesteld, voert de verdachte het woord:

Ik wil reageren op de reactie van de advocaat-generaal. *De verdachte overhandigt een stuk aan de*

griffier (mutatie 1 gedragsaanwijzing). Ik realiseerde mij dat het Openbaar Ministerie bewerkingen doet om het dossier te stroomlijnen. Ik werd hierop gewezen door het 'Maggiora' proces waarin het Openbaar Ministerie stukken overschreef en in dat geval de kroongetuige buiten het procesdossier bleef. Ik ben alle relevante processen-verbaal gaan nakijken. In het dossier eindigend op -898 heb ik inzage gehad. Ik heb meerdere inzageverzoeken gedaan bij de politie, aangaande dit dossier eindigende op -898, en er mist een aantal sub-volgnnummers. Daar zijn mijn onderzoekswensen aan gekoppeld. Mutatie nummer 1 mist in het dossier. Wat er zo bijzonder aan deze mutatie is; deze bevatte gedragsaanwijzingen. Dit was vóór de aanhouding en laat zien hoe de zaak tot stand is gekomen. In het schriftelijk standpunt van de officier van justitie in verband met de zitting 27 oktober 2020, wordt onder het kopje 'proportionaliteit en subsidiariteit' gesproken over het opleggen, het gebiedsverbod van tien dagen omdat in deze periode de spoedwet in de Tweede Kamer zou worden behandeld. Het was dus een poging om mij het demonstratierecht te ontnemen. Dat is duidelijk geworden want dat is aangegeven in de eerste mutatie voor aanhouding gedragsaanwijzing. Dat is de eerste aanleiding.

Vervolgens heeft de advocaat-generaal het over de aanhouding op 10 oktober 2020, dat deze geschiedde op grond van artikel 11 Wet openbare manifestaties (hierna: Wom) en artikel 132 Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr). Er werd gezegd dat de politie heeft aanhouden op basis van artikel 132 Sr. Daar kunnen we alles van vinden. Vervolgens vervolgt het Openbaar Ministerie voor artikel 131 Sr. Dit is incorrect. Officier van justitie Huisman probeert te onderbouwen dat het gaat over het verspreiden van opruiend materiaal, niet om opruiing zelf. Daarnaast is opvallend, dat na het aflopen van de gedragsaanwijzing op 23 oktober 2020, inspecteur Evertse aanvullende vragen krijgt van officier van justitie Huisman. Daar zijn processen-verbaal van. Daar wordt gezocht naar de reden van aanhouden. Dat is een rare volgorde. Later pas is bedacht, dat als de gedragsaanwijzing aan de rechter wordt voorgelegd, artikel 132 Sr te licht is. We hebben hem aangehouden voor artikel 132 Sr, wat kunnen we eraan doen. Het is het stroomlijnen van het dossier. Ik neem dan aan dat de stukken met betrekking tot de gedragsaanwijzing aanwezig zijn. Op de zitting van

Rolnummer: 22-002474-24

27 oktober 2020 was dat aan de orde. In het schrijven van de officier van justitie Huisman spreekt hij over artikel 11 lid 1 sub a Wom.

De voorzitter onderbreekt de verdachte en vraagt de verdachte op welke zitting aan de orde was, wat hij nu naar voren brengt.

De verdachte antwoordt dat het de zitting van 27 oktober 2020 betreft en overhandigt het stuk betreffende die zitting aan de griffier (*beslissing rechtbank Den Haag 10 november 2020*).

De voorzitter vraagt de verdachte of het een beslissing van de bijzondere raadkamer van de rechtbank betreft en deelt mede dat deze beslissing geen rol heeft gespeeld bij de beslissing van de rechtbank in het vonnis ten aanzien van onderhavige zaak.

De verdachte antwoordt bevestigend.

De verdachte voert opnieuw het woord:

Artikel 11 lid 1 sub a Wom gaat over het belijden van godsdienst of levensovertuiging, vergadering of betoging waarvoor de vereiste kennisgeving niet is gedaan of een verbod is gegeven. Dit sluit aan de op de eerdere uitingen van officier van justitie Van Zwieten. Maar de huidige verdenking gaat over artikel 11 lid 1 sub b Wom. Dan gaat het over het handelen in strijd met een voorschrift of beperking als bedoeld in artikel 5 en artikel 7 Wom. Die verwijzen allemaal terug naar artikel 2 Wom. Artikel 2 verwijst dan naar de ontbindings- of ingrijpingsgronden met betrekking tot de volksgezondheid.

Op 10 februari 2021, toen de zaak werd aangebracht, werd al gedraaid naar een andere grond. En op 30 maart 2022, toen ik vanuit de gevangenis hier naartoe kwam, was het de toenmalig officier van justitie, inmiddels advocaat-generaal Velthuis, die dit artikel, met name over artikel 7 uitgebreid naar artikel 7c Wom, wilde aanpassen om de aanklacht aan te passen. Er is onlangs aan hem gevraagd hoe het zit met artikel 132 Sr en artikel 131 Sr. Daar werd niets op gezegd. Waarom ik dit verhaal vertel, is omdat het een lijn laat zien.

Dan kom ik bij het volgende opmerkelijke feit en een aanvullend verzoek tot het horen van getuigen.

Rolnummer: 22-002474-24

De voorzitter onderbreekt de verdachte en verzoekt de verdachte zijn verzoeken en onderzoekswensen gestructureerd te houden. De voorzitter verzoekt de verdachte de verzoeken aansluitend voor te houden alvorens over te gaan tot zijn getuigenverzoeken.

De verdachte voert opnieuw het woord:

Ik maak een vooruitblik. Op 18 januari 2021, heeft mevrouw Yesilgöz van de VVD, kamervragen gesteld of er niet wat gedaan kon worden aan Viruswaarheid. Op 10 februari 2021, op de dag van de dagvaarding, werden de vragen beantwoord door de heer Grapperhaus. Die timing is opmerkelijk. Zeker gezien het eerdere verloop en de bemoeienis van Yesilgöz. Het lijkt mij essentieel voor het herstel van de rechtsstaat dat deze mensen worden gehoord. Eerst zien we mutatie 1; de gedragsaanwijzing in het hoofddossier. Zij wilden mij en anderen beletten te demonstreren. Het is een grondrecht. Het is in de ijskast gedaan tot de Kamervragen van het kamerlid en het antwoord van de minister van Justitie; zij dachten, het ligt op de plank, laten we er een dagvaarding van maken op 10 februari 2021. En daarom zit ik nu hier.

Daarnaast wil ik toelichten: er wordt door de advocaat-generaal gesteld dat geen stukken in het dossier ontbreken en dat het kan zijn dat niet altijd een sub-volgnummer wordt gegeven. Vanaf pagina 13 tot pagina 21 van het hoofddossier is sprake van een soort OSINT-onderzoek. Daardoor wordt gebagatelliseerd gezegd dat alles openbaar is: dat werkt niet zo. Er zijn *checks and balances* bij stelselmatig observeren, maar de informatie in het dossier heeft geen herleidbare footprint.

U, voorzitter, vraagt mij of ik naar pagina 13 van het procesdossier beginnend met "demonstratie 10 oktober 2020 tegen speedwet" verwijs. Dat klopt. Het moet wel herleidbaar zijn en dat ontbreekt met betrekking tot pagina 13 tot en met pagina 20. Ik heb aanvullende inzageverzoeken gedaan bij de politie Rotterdam, de politie Den Haag en de nationale politie. De dienstdoende agent heeft hiervoor meer tijd nodig omdat de 462 meldingen nog niet allemaal zijn verwerkt. Het is zeer goed mogelijk dat daar meer uitkomt. En het laat zien dat op mij persoonlijk en op Stichting Viruswaarheid een sleepnet is toegepast en dat naar alle waarschijnlijkheid de *checks and balances* niet zijn

Rolnummer: 22-002474-24

gevolgd. De advocaat-generaal zegt dat het niet relevant is. Dat weet ik niet. Ik weet niet in hoeverre het dossier los van elkaar te koppelen is om de vraag te beantwoorden waar de informatie op pagina 13 tot en met pagina 20 vandaan komt. Is er gebruik gemaakt van LIMC, de AIVD of de vergaarbak Viruswaarheid die is aangemaakt bij de politie? Ik denk niet dat je alvast gegevens mag verzamelen voor later. Na het politieverbod op 20 oktober 2020 is er gegraven naar belastende informatie. Er is een dossier voor Viruswaarheid aangemaakt in Summ-I.T, de 'vergaarbak Viruswaarheid'.

De verdachte overhandigt een schriftelijk stuk 'Vergaarbak' aan de griffier.

Als we kijken naar volgnummer 6 van het hoofddossier PL1500-2020305898-6, dan wordt er aanvullend onderzoek gedaan. Volgnummer 6 is een losse toevoeging. U houdt mij voor dat dit niet een processtuk is voorzien van een paginanummer. U houdt mij voor dat het de eerste aanvulling betreft. Ik antwoord dat het mij opvalt dat onderzoek wordt gedaan naar de KVK-inschrijving van Viruswaarheid. Daarin worden allemaal stukken opgevraagd over wanneer de stichting is opgericht etc. Wat heeft dat te maken met een persoonlijk feit dat ik zou hebben gepleegd? En daarnaast is de KVK geen openbare bron. Er is dus wel degelijk meer onderzoek gedaan. Alle bijlagen gaan vooral over de hele organisatie en dat voelt bevreemdend aan. In het proces-verbaal eindigend op -7 of -5 waarin de video wordt uitgewerkt, wordt een opmerking gemaakt dat we worden gegijzeld en we de agenten onder burgerarrest moeten stellen. Dat is de tenlastegelegde uitspraak. Waarom wordt er na het aflopen van de gedragsaanwijzing naarstig gezocht naar iets dat belastend zou kunnen worden uitgelegd? Dit vind ik een voorstelling van omgekeerde volgorde. Dan kom ik bij het sfeerproces-verbaal van pagina 24 van het hoofddossier. Wat daarin duidelijk staat is dat er stille agenten zijn: de agenten in burger. Dit is in strijd met wat de advocaat-generaal verklaart, namelijk dat er geen bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn gebruikt. Als je kijkt naar de Venice Convention Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly, gebaseerd op de Europese jurisprudentie over de richtlijnen tijdens demonstraties, wordt gewaarschuwd voor het volgen van personen op sociale media, meelopen en heimelijk beelden maken van personen. Dat grijpt in, in het

Rolnummer: 22-002474-24

demonstratierecht en er moeten heel zwaarwegende redenen voor zijn. Vervolgens zegt de advocaat-generaal dat er sprake was van openbare orde verstoring of een dreiging daarvan. Ik was daar die avond en er waren geen meldingen van geluidsoverlast en geen aanhoudingen voor geweld. Mensen waren het niet eens met vrijheidsbeperkende maatregelen. Wat duidelijk in het dossier naar voren komt: mijn wil is wet, als je daar niet aan voldoet dan word je opgepakt. Dit komt in het dossier duidelijk naar voren. Wat er voorligt is, je hebt de demonstratie niet aangemeld, hetzij niet 48 uur van tevoren. Wat we zien is een verschuiving van het doel en ook een verschuiving van de feiten.

De voorzitter onderbreekt de verdachte en vraagt aan welk schriftelijk verzoek het voorgaande dient te worden gekoppeld. De verdachte antwoordt:

Op de reactie van de advocaat-generaal. Ik wil reageren op wat er tussen de regels door in het schrijven van de advocaat-generaal van 13 oktober 2025 wordt gezegd. De feiten zouden niet meer ter discussie staan, maar volgens mij staan ze wel ter discussie als we nog steeds niet duidelijk hebben of er wordt uitgegaan van de feiten vóór de gedragsaanwijzing of de feiten daarna. Ik vind het onverenigbaar dat de feiten vast zouden staan.

De voorzitter onderbreekt de verdachte en deelt mede dat dit voornoemde punt voor de inhoudelijke behandeling van de zaak aangebracht kan worden.

De verdachte voert opnieuw het woord:

Er wordt gezegd dat er geen ontbrekende stukken zijn. Ik heb zojuist genoeg toegelicht dat uit de 'Vergaarbak' stukken moeten worden toegevoegd.

Het Openbaar Ministerie zegt dat er geen sprake is geweest van hiërarchische aanwijzing. Ik heb heel wat gelezen over bijzondere aanwijzingen. Er zijn allerlei manieren waarop een officier van justitie aanwijzingen krijgt, van de Procureur-Generaal of de hoofdofficier van justitie. Dit verwijst naar getuigen die ik wil horen als aanvullende onderzoekswens: meneer Grapperhaus en mevrouw Yesilgöz. Ik betwijfel dat er wordt gezegd dat er geen aanwijzingen zijn gegeven. Er is een overleg geweest en ik wil weten wie daarbij betrokken waren

Rolnummer: 22-002474-24

en wie er aanwezig waren, om zo te bezien of er politieke inmenging is geweest.

Dan wordt er gesteld dat er geen CTER-registratie heeft plaatsgevonden. Dat moet ik dan aannemen terwijl één van de officieren in deze zaak bij CTER heeft gewerkt. Ook daar zou ik verduidelijking over willen.

Er wordt gesteld dat er sprake was van een aanhouding op heterdaad. Dat vind ik een hele moeilijke. Ik ben ingesloten, toen ben ik live gegaan, en dus kan ik niet worden aangehouden voor iets wat ik daarna heb gezegd. Was het heterdaad voor artikel 11 Wom of toen ik werd aangehouden door de agenten voor artikel 132 Sr? Als ik dat meeneem naar het eerdere onderzoek dat al had plaatsgevonden, dan gaat het over materiaal dat al is verspreid om de mensen aan te houden. Het kan niet mijn uitspraak zijn geweest, omdat die daarna was.

U vraagt mij of het klopt dat ik zeg dat ik ben aangehouden toen mijn aanhoudende agenten niets van mijn uitspraak wisten. Ik antwoord hierop dat dat correct is.

Door officier van justitie Huisman is in eerste aanleg een bijlage toegevoegd bij het requisitoir. Het betreft een analyse van de opmerkingen die zijn geplaatst onder de video. Dat zijn 600 mensen die een opmerking hebben geplaatst. Wat in het requisitoir naar voren komt, is dat er twee opmerkingen iets zeggen over burgerarresten. Of zij zijn een dag lang door de opmerkingen onder de video gegaan, of er is software toegepast om die opmerkingen te analyseren. Die analyse moet worden toegevoegd aan dit dossier. Die analyse moet er zijn.

De verdachte licht vervolgens de getuigenverzoeken toe en voert aan:

De getuigenverzoeken aangaande officier van justitie Huisman en agent Evertse. Het lijkt mij evident te vragen naar wat precies de volgorde is geweest, wat de aanwijzingen zijn geweest, wat er wanneer gebeurde, wie besluit tot artikel 132 Sr en op welk moment. U vraagt mij welk moment ik precies bedoel. Ik antwoord dat Huisman en Evertse betrokken zijn geweest op 22 oktober 2020. Wellicht is de gedragsaanwijzing op 11 oktober 2020 wel gegeven door Huisman, dat moet ik nakijken. Wat ik net al

heb verklaard over het veranderen van de feiten, het later kijken of er iets kan worden gevonden dat voldoet aan artikel 132 Sr dan wel artikel 131 Sr, en dan artikel 131 Sr presenteren op zitting: daar is contact geweest en naarstig gezocht naar iets. Ik verzoek hen dus te horen over hoe dit dossier tot stand is gekomen. Voor officier van justitie Huisman zijn er vragen over het dossier rondom de gedragsaanwijzing en het dossier met betrekking tot de dagvaarding voor artikel 131 Sr. Voor Evertse zijn er vragen over waarom een KVK uittreksel en andere uittreksels van de gemeenten van Viruswaarheid zijn toegevoegd. Daarnaast zijn er video's uitgewerkt. De video's van 9 oktober 2020 en 10 oktober 2020 heb ik toegevoegd als transcript. Deze zijn niet uitgewerkt, andere video's zijn wel uitgewerkt. Het lijkt mij nuttig om te horen wat de breedte van de opdracht was die agent Evertse heeft gekregen en wat het criterium was om welke video uit te werken. Waarom is dit bewijsmiddel wel toegevoegd en waarom het andere niet?

Dan een toelichting op het verzoek tot het horen van burgemeester Van Zanen, over de besluitvorming aangaande drie demonstraties. Het is niet duidelijk wie de opdracht heeft gegeven tot aanhouding. Het lijkt erop dat met zijn besluit is besloten om alle lopende demonstraties te verbieden. Maar hoe is het in zijn werk gegaan? Demonstratie één en demonstratie twee zijn geëindigd, dat is een eigen inzicht van officier van justitie Van Zwieten en niet van de burgemeester. Wie had contact met wie en wat is de grond van het eerste verbod, de eerste ontbinding? Was het gebaseerd op het niet aanmelden van de demonstratie, de orde verstoren, de volksgezondheid of een combinatie van die drie? Dit zijn de getuigen die ik wil oproepen op basis van artikel 328 Wetboek van strafvordering (hierna: Sv) en art. 6 EVRM equality of arms.

Ik voeg aan mijn getuigenverzoeken toe: Tweede Kamerlid mevrouw Yesilgöz en voormalig Minister van Justitie Ferdinand Grapperhaus. Yesilgöz heeft actief bemoeid met mijn strafzaak in een andere strafzaak van mij en in de Tweede Kamer gevraagd om vervolging van mij, dan wel Stichting Viruswaarheid. Vervolgens, als het antwoord op 10 februari 2021 van Grapperhaus komt, wordt de dagvaarding uitgebracht. Dit zijn de toelichtingen op mijn getuigenverzoeken.

Rolnummer: 22-002474-24

Desgevraagd door de voorzitter voert de raadsman het woord:

Uiteindelijk dient uw hof de verzoeken te beoordelen in het licht van artikel 348 en artikel 350 Sv. Cliënt wil helderheid over het optreden en de beslissingen die zijn genomen. Ik wijs op een achttal uitspraken van de Hoge Raad van 30 september jl. waarin een beoordelingskader is gegeven en waarin de Hoge Raad aangeeft dat het strafrechtelijk optreden als geheel moet worden beoordeeld, of het strafrechtelijk optreden als geheel van impact is op het demonstratierecht, en wanneer geen straf moet worden opgelegd. In dat kader doet de verdediging deze verzoeken.

De advocaat-generaal voert hierna het woord.

Ik hecht er waarde aan om in het kader van deze regiezitting op te merken dat wat het Openbaar Ministerie betreft, het hoger beroep een ander karakter heeft dan in eerste aanleg. Het betreft een voortbouwend appel. Al datgene wat in eerste aanleg is gebeurd en de omvang van het dossier dat is aangeboden aan de rechtbank, het aantal zittingen dat in eerste aanleg heeft plaatsgevonden, beginnend bij de politierechter en eindigend bij de Meervoudige Kamer, de tussentijdse standpunten, de uitgewisselde stukken, dat is het hele dossier dat de basis is voor het hoger beroep. Het Openbaar Ministerie heeft hoger beroep ingesteld. Het betreft een juridische discussie. De feiten staan in die zin vast wat het Openbaar Ministerie betreft.

Als er verzoeken worden gedaan, dan wel in het kader van artikel 348 of 350 Sv, geldt het noodzaakscriterium. Dan moet je onderbouwen waarom hetgeen wat voorligt aan onderzoekswensen, noodzakelijk is. Bepaalde uitlatingen die worden gedaan, worden juridisch getoetst; levert dat opruïing op, ja of nee? Ten aanzien van de tenlastegelegde overtreding Wom staat vast dat de burgemeester bevel heeft gegeven voor beëindiging daarvan. Van de voormannen die zijn aangehouden, is Förster vrijgesproken en is Van Driel veroordeeld. In die zaken stond centraal de vraag of de burgemeester redelijkerwijs tot een beëindiging van de demonstratie kon komen. Ik wil hiermee aangeven dat er uitspraken zijn gedaan over de vraag of de burgemeester redelijkerwijs tot beëindiging kon overgaan. Op 10 oktober 2020 is ook zo'n zelfde

Rolnummer: 22-002474-24

bevel gegeven. Datgene wat we nodig hebben voor de juridische beoordeling, hebben we wel.

Ten aanzien van de pagina's 13 tot en met 20 van het procesdossier, constateer ik met de heer Engel dat deze pagina's niet zijn ingekaderd als een "Proces-verbaal van bevindingen". Het betreft een openbare bronnen onderzoek. De noodzaak bestaat niet tot een nader onderzoek hiernaar. Ik handhaaf mijn eerder ingenomen standpunt. Als u hof meent dat het voor de volledigheid nodig is, ben ik bereid een nader proces-verbaal van bevindingen op te laten stellen op dit punt.

Voor alle reacties die ik heb gegeven op de verzoeken tot aanvulling van de stukken geldt: wat ik vandaag heb gehoord, brengt mij niet tot andere gedachten. Gelet op wat de raadsman zegt, namelijk dat de heer Engel wil weten wat er in brede zin is gebeurd, daarover heb ik eerder gezegd dat ik vanuit de positie van de heer Engel begrip daarvoor kan opbrengen, maar dat ik vind dat in het kader van deze strafzaak de noodzaak niet is gegeven.

Ten aanzien van het horen van getuigen geldt ook het noodzaakscriterium. Ook als je al zou toetsen aan het verdedigingsbelang, dan is de verdachte niet in zijn verdediging geschaad. Ten aanzien van het aanvullende verzoek tot het horen van getuigen Yesilgöz en Grapperhaus: de heer Engel zegt dat het essentieel is hen te horen. Dat is geen criterium. Ook al zou het essentieel zijn, dan is niet duidelijk onderbouwd dat het hof daartoe gehouden is. Wat kunnen zij feitelijk verklaren over hoe de demonstratie is verlopen en over de uitlatingen die de heer Engel in zijn livestream heeft gedaan? Dat kunnen zij niet. Ik heb geconcludeerd tot het afwijzen van de verzoeken en de getuigenverzoeken. Wat mij betreft kan de zaak inhoudelijk worden behandeld.

De voorzitter deelt mede dat het hof zich voldoende voorgelicht acht met betrekking tot de voorgedane verzoeken.

In reactie op het betoog van de advocaat-generaal deelt de verdachte mede dat volgens hem de zaak van Van Driel in cassatie is gegaan. In reactie hierop deelt de advocaat-generaal mee dat het gerechtshof er een oordeel over heeft gegeven.

De voorzitter deelt vervolgens mee dat het gerechtshof thans in een andere combinatie zit en dat deze combinatie

Rolnummer: 22-002474-24
zelfstandig tot een oordeel moet komen in de onderhavige zaak.

Het hof onderbreekt vervolgens het onderzoek voor beraad. Na beraad wordt het onderzoek hervat. De voorzitter deelt als beslissing van het hof mede dat het hof, mede gelet op de ter terechtzitting naar voren gebrachte nieuwe verzoeken en onderzoekswensen, de tijd wil nemen om te beslissen op de verzoeken en onderzoekswensen van de verdediging en dat deze beslissingen op een later moment worden medegedeeld.

De voorzitter deelt mede dat de zitting wordt aangehouden tot 30 oktober 2025 te 13:30 uur voor het mededelen van de beslissingen op de onderzoekswensen.

Het gerechtshof, gehoord de verdachte, zijn raadsman en de advocaat-generaal, onderbreekt hierop het onderzoek tot **30 oktober 2025 te 13:30 uur**.

De voorzitter zegt de verdachte en zijn raadsman aan om zonder nadere oproeping op genoemd tijdstip ter terechtzitting aanwezig te zijn.

30 oktober 2025

Tegenwoordig zijn:

mr. G. Knobbout,	voorzitter,
mr. K. Versteeg en	
mr. M.E.L. Hendriks,	leden, en
mr. E. Savans,	griffier.

Voorts is aanwezig W.K. Veldhuis, advocaat-generaal.

De voorzitter hervat het op 16 oktober 2025 onderbroken onderzoek.

De verdachte:

Willem Christiaan ENGEL,
geboren op [REDACTED],
wonende te [REDACTED],

is niet ter terechtzitting verschenen.

De raadsman van de verdachte mr. M.P.K. Ruperti, advocaat te Apeldoorn, is evenmin ter terechtzitting verschenen.

Rolnummer: 22-002474-24

Het hof deelt bij monde van de voorzitter mede dat het hof ten aanzien van de verzoeken die de verdediging heeft toegelicht op de regiezitting van 16 oktober 2025, tot de volgende beslissingen is gekomen:

Het hof heeft ten aanzien de verzoeken tot het voegen van nadere stukken dan wel het toevoegen van processen-verbaal het noodzaakscriterium toegepast. Dit betekent dat het hof ten aanzien van deze onderzoekswensen steeds heeft bepaald of het verzochte onderzoek noodzakelijk is in verband met de beantwoording van de vragen van de artikelen 348 en 350 Sv.

Het hof **wijst af** het verzoek tot het completeren van het dossier door het Openbaar Ministerie. Daartoe overweegt het hof als volgt. Het hof heeft geen aanleiding te twijfelen aan de mededeling van de advocaat-generaal dat er geen ontbrekende stukken zijn om toe te voegen aan het dossier. De onderbouwing die de verdachte ter terechtzitting heeft gegeven als toevoeging op zijn verzoekschrift, brengt het hof niet tot een ander oordeel.

Het hof **wijst af** het verzoek tot opheldering van de volgnummer problematiek. Het hof ziet hiertoe geen noodzaak. De onderbouwing die de verdachte ter terechtzitting heeft gegeven als toevoeging, brengt het hof niet tot een ander oordeel.

Het hof **wijst af** het verzoek tot opheldering over de aanhoudingsgrond van artikel 132 Wetboek van Strafrecht en wijziging naar artikel 131 Wetboek van Strafrecht. Het hof overweegt hiertoe als volgt. Het hof begrijpt het verzoek aldus dat de verdediging heeft verzocht om het opmaken van aanvullende processen-verbaal. Het hof ziet, gelet op de toelichting die namens de verdachte in het verzoekschrift is gegeven, de nadere onderbouwing van de verdachte ter zitting en de reactie van de advocaat-generaal, geen noodzaak voor het doen opmaken van nadere processen-verbaal dan wel het voegen van processen-verbaal in het dossier.

Het hof **wijst af** het verzoek tot het geven van opheldering over de vraag aan welk proces-verbaal de pagina's 13 t/m 20 gekoppeld zijn, en of er stukken uit de 'vergaarbak Viruswaarheid' of andere databanken toegevoegd zijn. Het hof begrijpt dit verzoek als een verzoek tot het doen opmaken van een aanvullend proces-verbaal en ziet daartoe gelet op de onderbouwing in het verzoekschrift geen noodzaak. De nadere onderbouwing die de verdachte ter terechtzitting heeft gegeven als

Rolnummer:

22-002474-24

aanvulling op het verzoekschrift, brengt het hof niet tot een ander oordeel.

Het hof **wijst af** het verzoek tot video-uitwerking. Hiertoe overweegt het hof als volgt. Gelet op de schriftelijke onderbouwing en de nadere onderbouwing ter terechtzitting door de verdachte ziet het hof geen noodzaak voor een video-uitwerking zoals verzocht.

Het hof **wijst af** het verzoek tot het toevoegen van documentatie met betrekking tot de kwalificatie-wijziging van artikel 132 Wetboek van Strafrecht naar artikel 131 Wetboek van Strafrecht. Hiertoe overweegt het hof als volgt. Voor zover hier al stukken over bestaan, is het hof van oordeel dat deze niet van belang zijn voor enige op grond van de artikelen 348 en 350 van het Wetboek van Strafvordering te nemen beslissing.

Het hof **wijst af** de verzoeken tot:

- opheldering over hiërarchische aanwijzingen;
- opheldering over een mogelijke CTER-registratie;
- toevoeging toestemming voor bijzondere opsporingsbevoegdheden;
- opheldering over een (mogelijk) afgegeven arrestatiebevel;
- toevoeging van een volledige OSINT-analyse;
- opheldering over (mogelijk) gebruik van Palantir-software of LIMC-informatie.

Het hof overweegt daartoe als volgt. De advocaat-generaal heeft aangegeven dat er geen hiërarchische aanwijzingen zijn gegeven, geen sprake is geweest van een CTER-registratie, geen bijzondere opsporingsbevoegdheden zijn toegepast, geen sprake is van een voorafgaand bevel tot aanhouding buiten heterdaad, geen gebruik is gemaakt van een OSINT-analyse, Palantir-software of LIMC-informatie. Het hof heeft geen aanleiding om hieraan te twijfelen. Hetgeen ter terechtzitting door de verdachte als nadere onderbouwing voor bovengenoemde verzoeken is gegeven, brengt het hof niet tot een ander oordeel.

Het hof heeft ten aanzien de getuigenverzoeken die vooraf schriftelijk zijn ingediend en mondeling ter terechtzitting zijn aangevuld het verdedigingsbelang als beoordelingscriterium toegepast.

Het hof **wijst af** de verzoeken tot het horen van officier van justitie Huisman, agent Evertse, burgemeester Van Zanen, officier van justitie Van Zwieten, voormalig minister van Justitie en Veiligheid Grapperhaus en voormalig Tweede Kamerlid Yesilgöz als getuigen. Het hof

Rolnummer: 22-002474-24

overweegt daartoe als volgt. Het hof is van oordeel dat, gelet op de onderbouwing van de verzoeken door de verdachte, het horen van deze getuigen niet van belang is voor enige op grond van de artikelen 348 en 350 van het Wetboek van Strafvordering te nemen beslissing in de onderhavige zaak.

Het gerechtshof, gehoord de advocaat-generaal, schorst hierop het onderzoek **voor onbepaalde tijd**;

beveelt de **oproeping van de verdachte en zijn raadsman** voor de nadere terechtzitting;

stelt de stukken daartoe in handen van de advocaat-generaal.

Dit proces-verbaal is door de voorzitter en de griffier vastgesteld en ondertekend.

